

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ו' ניסן תשפ"ג | דף היומי בבלי: גזיר סד .
דף היומי בהלכה: מסימן קכ"ג סעיף ה' עד סימן קכ"ד סעיף ג'.
מוסר: שמירת הלשון - 'ועתה' עד סוף פרק י"א.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. חשבון הנפש פרק ה' סוף פרק ו' (סוף השער)

"לא שקעתי בחובות, לא הסתבכתי כלכלית, לא התפרעתי עם הכסף, לא החזקתי רכב או ריהטתי את הבית ביוקרה. היינו בפשטות, מה שצריך, הרווחתי סכומים לא רעים יחסית, ובכל זאת, המצב הכלכלי תמיד נשאר מקרטע. לפני קצת יותר משנה וחצי קרה משהו ששינה את החיים שלי..."

'טיפ' ענק למי שרוצה ליכות להצלחה וסייעתא דשמיא בחיים שלו, במיוחד לקראת חג הפסח - אל תחמיצו את ההזדמנות!

יוחנן וסרמן

"זה קרה כשהגיס של חברי הטוב נפטר. ה' ישמור ויציל, אסון נורא ואיום, השאיר אחריו כמה יתומים רכים, עצוב מאוד. לא הכרתי אותו ברמה האישית, אבל הוא היה גיסו של חברי הטוב, כך שזה די השפיע עלי, ודרך החבר שמעתי על המצוקה של האלמנה הצעירה והיתומים הרכים.

"החבר שלי התרים את כל חבריו ומכריו למענה של האלמנה, וגם אני כמובן לא משכתי את ידי וחתמתי על הוראת קבע.

"ואז התקרב חג הסוכות... הלכתי עם אשתי כדי לקנות לילדים שלנו משחקים לכבוד החג, שהרי הלכה מפורשת היא שצריך לשמח את האשה והילדים, ובמה משמחים ילדים? בערכה חדשה של 'פליימוביל' כמובן.

"בהבזק של רגע נפלה במוחי המחשבה על כך שבעצם יש גם יתומים קטנים שאין להם אבא שיקנה להם משחק לחג. האחיינים של החבר שלי. באותו רגע החלטתי, בעצה אחת עם רעייתי, שכל מה שאנחנו קונים לילדים שלנו לחג, נקנה כפול שתיים, חלק אחד לילדים שלנו וחלק אחד ליתומים!

"וכך הגענו לקופה עם שתי ערכות של 'פליימוביל', שני כדורים מעניינים ושתי קופסאות של מכוניות צעצוע. שילמתי טבין ותקילין, וזה בהחלט לא היה קל להיפרד מסכום משמעותי כל כך לפני החג, בזמן שהמצב הכלכלי שלי כאמור לא היה בשמים, בלשון המעטה.

את הסיפור הבא שמעתי מאחד מידידי, שמעיד שכך אכן היה הדבר: "במשך שנים רבות התמודדתי עם קשיים כלכליים", הוא מספר. "כמה שהייתי מרוויח, תמיד הייתי מסיים את החודש ב'מינוס'. "עבדתי בשתי עבודות, תקופה מסוימת עבדתי אפילו בעבודה שלישית, ניסיתי לחסוך, התאמצתי מאוד, אבל היתה זו גזירה משמים, הכסף שלי תמיד הספיק לי כדי קיום, וקצת פחות. חשבון הבנק היה במינוס תמיד.

"לא שקעתי בחובות, לא הסתבכתי כלכלית, לא התפרעתי עם הכסף, לא החזקתי רכב או ריהטתי את הבית ביוקרה. היינו בפשטות, מה שצריך, הרווחתי סכומים לא רעים יחסית, ובכל זאת, המצב הכלכלי תמיד נשאר מקרטע. אם כבר הצלחתי להגיע לאיזון, פתאום נשברו המשקפיים ו-80 השקלים שעלו לי המשקפיים החדשים, הכניסו אותי שוב למינוס קטנטן...

"ככה זה נמשך שנים, אני לא התלוננתי. ברוך ה', מה שה' נותן אנחנו אומרים תודה רבה, באמת שלא הילכתי בגדולות ולא ניסיתי להתעשר.

"אבל זה קצת הטריד אותי. למה אני לא מצליח להגיע לקצת יותר, למה תמיד לחיות 'על הקשקש' עם נטייה כלפי מטה?

"לפני קצת יותר משנה וחצי קרה משהו ששינה את החיים שלי..."

למטרות טובות. לא יאומן! שנים שאני נגרר וחי מ'ירושות' של
היטים שכבר עבר עליהם הכלח, ופתאום, יש ברכה בכסף.
"עכשיו מתקרב חג הפסח, אני חושב שצריך לעורר את הציבור
לעניין הזה. רבותי, תשמחו את היתומים, את האלמנות, את
העניים, תקנו להם משחקים, צעצועים, תתנו להם כסף שיוכלו
לכסות את הוצאות החג, תדאגו לשמח אותם, אני מבטיח לכם
שלא תפסידו! הקדוש ברוך הוא בעצמו מבטיח לכם שרק תרוויחו
מכר!".

"זכרתי את מה שאמרו חז"ל "אמר הקב"ה אם אתה משמח
את שלי אני משמח את שלך", ואמרת, אני משמח את בניו של
הקב"ה, את היתומים הרכים, הוא בוודאי ישמח את הילדים שלי!
זה שווה כל שקל.
"מאז הפכתי את זה למנהג קבוע, ואני רוצה לומר לך דבר
מדהים. לראשונה, אחרי יותר מ-15 שנים שחלפו מהחתונה שלי,
התחלתי לראות ברכה בכסף. לא החלפתי עבודה, ההכנסות שלי
גדלו במפתיע! ויותר מכך, הכסף שאני מרוויח פשוט נשאר והולך

**"יסלח לי רבנו", ניגש היהודי במבוכה, אך בסקרנות עזה.
"מדוע יושב כבודו לבדו ברכבת התחתית? להיכן נוסע
הרב?" "נוסע אני לחתונה", השיב רבי משה. "מי מתחתן?"
שאל היהודי. "איני יודע", ענה רבי משה. "הרב נוסע
לחתונה שאינו יודע של מי היא?" גבר תימהונו של היהודי...**

והאיש משה עניו מאוד, הצצה קטנה לגדלותו העצומה של רבן של ישראל

"מי מתחתן?", שאל היהודי. "איני יודע", ענה רבי משה.
"הרב נוסע לחתונה שאינו יודע של מי היא?" גבר תימהונו של
היהודי. "אכן, אמרו לי שהחתן יתום, ואין רבים שישמחוהו. אמרתי
בליבי: אם כך, לפחות ישמח בי. אנשים חושבים שאני אדם גדול,
ולכן, כנראה, ישמח הבחור אם אבוא במיוחד לחתונתו".
"אם כך", טרם נחה דעתו של היהודי, "מדוע הרב אינו נוסע
ברכב, לכל הפחות?" "נוסע אני ברכב", השיב הרב והצביע סביב...
"וכי למאי נפקא מינא רכב או רכבת?"...
עוד מספרים, כי פעם שאל אחד מתלמידי הישיבה את חברו:
"משה, מה השעה?" רבי משה פיינשטיין שמע מישהו נוקב בשמו,
ונענה מיד, הביט בשעונו והודיע לבחור כי השעה כרגע היא כך
וכך.
התלמיד, שקיבל תשובה לשאלתו, כמעט התעלף במקום.
הוא התנצל שוב ושוב, אך רבי משה לא הבין על מה הסער.
הלא הוא בסך הכל ביקש לדעת מה השעה, ומדוע שלא ישאל
אותו?..

(האור לחיים' - שמיני תשפ"ב)

אצל גדולי ישראל מצאנו ענוה ושפלות רוח שאף דרגה רוחנית
גבוהה, ומעמד או תפקיד נכבדים, אינם פוגעים בהן כמלא נימה,
כעין מה שכתוב על אהרון: "שהיה... בוש וירא לגשת".
רבי משה פיינשטיין זצ"ל, מגדולי דורו, רבה של גולת אמריקה
והעולם היהודי כולו, ידוע היה במידת הענוה הנדירה שלו.
בנמיכות רוחו - העפיל לגבהים עצומים!
רבי משה, שהיה בקי בכל התורה כולה, היה מכריע בשאלות
סבוכות שהיו מגיעות אליו מכל קצות תבל. את ידיעותיו העצומות
רכש ביגיעה עצומה ובהתמדה נוראה, שהחלו עוד ברוסיה
הבולשביקית.
והנה, יום אחד עלה יהודי אמריקאי לרכבת התחתית של
ניו יורק, אשר בכל קרון שלה מצטופפים אלפי אנשים, ברובם
אנשים פשוטים מן המעמד הנמוך, ומגלה לתימהונו את רבי משה
פיינשטיין, יושב על כסא ומבטו שקוע בספר שבידו.
"יסלח לי רבנו", ניגש היהודי במבוכה, אך בסקרנות עזה.
"מדוע יושב כבודו לבדו ברכבת התחתית? להיכן נוסע הרב?"
"נוסע אני לחתונה", השיב רבי משה.

להתחיל את היום ברגל ימין
חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

**הפורתח
בכל יום..**
המייל היומי של 'דרשו'.

"וזהנה בפורים הטלפון מצלצל, על הקו גברת שהמשפחה שלה קיבלה את סעודת הפורים מ'עזרת אחים'. היא רצתה לשאול אותי שאלה, שגרמה לי לבכות..."

יו"ר 'עזרת אחים' הרב אברהם קאפ, עם סיפור מצמרר שהתחולל בפורים האחרון

אליעזר (לייזר) רוט

נמצאים בשיא ההיערכות, צריכים להשלים את הבישול כמה ימים קדימה, לעצור את פעילות המטבח להכשיר אותו כהלכה, ולאחר מכן להתחיל לבשל את הסעודות של פסח..."

בתוך העשיה הברוכה הזאת, מספר הרב קאפ על מקרה מאוד מעניין שגרם לו לבכות בעיצומו של יום הפורים, היום השמח בשנה.

"לפני פורים עבדנו קשה", הוא מספר, "הכנו כמויות עצומות של בשר בקר ודגי סלמון, הבאנו את הטופ שבטופ, כדי שתהיה שמחה בבתי המשפחות, וכל מנה שארזנו היתה בגודל של שתיים וחצי מנות. ממש, שפע עצום!

"וזהנה בפורים הטלפון מצלצל, על הקו גברת שהמשפחה שלה קיבלה את סעודת הפורים מ'עזרת אחים'.

"היא רצתה לשאול אותי שאלה, שגרמה לי לבכות. "המנות ששלחתם לנו מאוד גדולות", היא אמרה, "ואנחנו יודעים שאנשים תרמו אותם במיוחד כדי לשמח משפחות בפורים, אבל אנחנו לא צריכים כל כך הרבה, ולכן רצינו לשאול אם מותר לנו להקפיא חצי שיהיה למחר, או שהתרומה היא דווקא לפורים...?".

התחלתי לבכות, ואמרתי 'מי כעמך ישראל'. תראו מה זה. משפחה במצוקה קשה, מתמודדים עם מצב בלתי אפשרי, מקבלים עזרה, ומבקשים רשות לשמור את העזרה ליום אחר!!! אני מנסה לדמיין מה היה רבי לוי יצחק מברדיטשוב עושה עם הסיפור הזה, הוא בוודאי היה מכין ממנו מטעמים כאלו, שיספיקו להרבה יותר מיומיים..."

חג הפסח מתקרב ובא, ואתו גוברת הפעילות בכל ארגוני החסד. רבים מחלקים סלי מזון, 'קמחא דפסחא', אחרים מארגנים מכירות מוזלות, ויש כאלו שרוכשים כמויות גדולות של בשר ודגים כדי... לבשל למשפחות לליל הסדר ולימי חול המועד.

שוחחנו עם הרב אברהם קאפ, יו"ר ארגון החסד 'עזרת אחים', שבין היתר מפעיל גם מטבח חסד ענק המבשל מדי יום כ-350 מנות מזון מבושלות לבני משפחותיהם של חולים המאושפזים בבתי החולים, תושבי בית שמש.

"בערב פסח, אפשר להבין את זה. אפשר לראות שיש ילדים רעבים, הם מחפשים אוכל. לא בגלל שלהוריהם אין כסף, אלא פשוט כי אמא עסוקה מאוד בניקיונות לפסח, ואין לה את היכולת לבשל. "במיוחד בימים האחרונים, כשהמטבח כבר חצי ארוז, כלי החמץ הולכים ומתדלדלים בקצב מהיר, ואת כלי הפסח עדיין לא מורידים כי המטבח עוד לא הוכשר כהלכה.

"עכשיו נחשוב מה קורה בבית שבו האמא מאושפזת בבית החולים במשך חודש וחצי? האם יש מי שיבשל? ואם מי שמאושפז זה אחד הילדים, והאמא צריכה לשהות לצדו? כך נוצר מצב שמשפחות שמתמודדות עם מחלה ואשפוז, פשוט לא מתפקדות בנושא הזה של בישול ארוחות.

"לכן הקמנו את מטבח החסד הגדול של 'עזרת אחים', וברוך ה' אנחנו שולחים מזון לבתי משפחות בכל ימות השנה. כל יום יוצא משלוח ענק, וכעת כשמתקרב חג הפסח אנחנו כמובן כבר

אחרי שהעשיר התאושש מההלם, פנה אל הרבי ואמר: יסלח לי הרבי, האם בגלל כך הטריח הרבי את עצמו במוצש"ק, לעבור דרך כה רחוקה, ובכפור גדול כזה?

כמה שווה להתאמץ כדי שיהודי שגויס בכפייה לצבא לא יצטרך לעמוד על המשמר בלילה קפוא?

האברכים היו עסוקים בסעודת מלווה מלכה ולא שמעו את הדפיקות החזקות בדלת. כשנשתתקו לרגע, שמעו קול חזק ומוכר מאד, שואל: היתכן יהודים קופאים מקור ואתם מתענגים

בליל קר וסוער, במוצש"ק, הגיע הרבי הרה"ק רבי יעקב דוד זי"ע מאמשינאו (אמשינוב), פתאום לעיר גריצה וניגש ישר לבית החסידים שלו.

אחר שהרבי תפס את מקומו בראש השולחן פתח ואמר: דע לך, כי יעקלי, שואב המים, אשר ממשפחתך הוא, גויס לצבא וכבר נשלח לגדוד...

ממשפחתך? גמגם העשיר ואמר: לא ידוע לי לגמרי מאישי כזה. במשפחתנו לא היו שואבי מים... פרש לפניו הרבי את ספר היוחסין שלו והוכיח לו, ללא כל צל של ספק, כי אמנם יעקלי שואב המים ממשפחתו הוא.

וכאן המשיך הרבי ואמר: במחיר של שמונה מאות רובל אפשר להצילו, על כן באתי אליך בתור קרוב קרוב, לחייב אותך בסך הדרוש, כדי שאוכל לטפל בשחרורו.

אחרי שהעשיר התאווש מההלם, פנה אל הרבי ואמר: יסלח לי הרבי, האם בגלל כך הטריח הרבי את עצמו במוצש"ק, לעבור דרך כה רחוקה, ובכפור גדול כזה?

התרגש הרבי ואמר: כשאני מעלה בזכרוני, שאי שם, עומד

יעקלי על המשמר ורועד מקור, צמרמורת עוברת בעצמותי... ואיך אפשר בכלל לשכב במיטה תחת השמיכה כשיהודי קופא מקור!

תגובתו של הרבי שיצאה מלב טהור ומתוך אהבת ישראל שלמה, ריככה את ליבו של העשיר, קרובו של יעקלי שואב המים, ובשמחה לקח את מפתח קופתו ומסרו לרבי ואמר: הריני מוסר את מפתח קופתי לרבי, יקח נא משם כמה כסף שדרוש לו לשחרר את יעקלי שואב המים.

'שיח חסידים' (הובא ב'אהל מועד' תולדות תשפ"ג, ע"י ה"ח ר' אהרן גלבשטיין)

בפנים? ניגש אחד מהאברכים ופתח את הדלת, והנה לתדהמתו נתקל בדמותו התמירה של הרבי מאמשינאו, מסורבל בפרוותו ופתיתי שלג צמודים לזקנו הארוך...

נירתע האברך ונסוג במהירות מבלי לתת שלום להרבי, ומתוך בלבול גמור כיבה את מנורת הנפט שהאירה את בית החסידים והאברכים החלו לברוח.

הרבי השתלט מהר על המבוכה ובקול אבהי ביקש מהאברכים, שלא הספיקו לברוח, להעלות אור ב"שטיבל". אחרי שנח קמעא, הציע לאברכים שילווחו לביתו של אחד מעשירי העיר.

השעה היתה שתיים אחרי חצות הלילה, העיירה היתה שקועה בתרדמה עמוקה והכפור חדר לעצמות. ניסו האברכים להשפיע על הרבי לחכות לאור הבוקר, אך הרבי עמד בתוקף על הצעתו ללכת מיד, כי הדבר אשר בגללו בא, נוגע לפיקוח נפש הדוחה את הכפור.

מיד יצאו האברכים עם הרבי והגיעו קפואים מכפור לביתו של העשיר. הרבי לא חס על שנתו של העשיר ודפק בחזקה בדלתו של העשיר. מי כאן דופק, נשמע קול קורא מבפנים? נא לפתוח מהר, השיב אחד האברכים, הרבי מאמשינאו עומד כאן...

נרעש ונפחד מאימתו של הרבי, קם העשיר ממיטתו לפתוח את הדלת והזמין את הרבי לשבת בטרקלין המואר והמחומם היטב.

הרבי מצדו ביקש את סליחתו של העשיר, על שהעירו משנתו מפני שעל עסקי פיקוח נפש הוא בא דבר שלא סובל כל דיחוי.

פעם חשבת...?

כשהייתי צעיר וראיתי את הכהנים חולצים את נעליהם כשהם עולים לדוכן לברכת כהנים, חשבת שזה בוודאי בגלל כבוד ארון הקודש, אבל לא הבנתי למה כשאנחנו מוציאים את ספר התורה אין חולצים נעליים.

עד שהתחלתי ללמוד...

והבנתי כמה טעיתי.

וכמוכן הופתעתי ללמוד

את הסיבה האמיתית.

בחול המועד פסח, מתחילים את חלק ב' ב'משנה ברורה', במסגרת 'הדף היומי בהלכה', בהלכות 'נשיאת כפיים'.

הצטרף גם אתה לתוכנית הלימודים והמבכנים של 'דרשו' ופתאום תגלה עולם חדש...

לקבלת פרטים על החומר הנלמד, מוקדי המבחן ועוד חייגו לקו התוכן של 'דרשו' 077-2222666 שלוחה 4. ובעמדות 'נדרים פלוס'

**המעלית עלתה שוב ונעצרה. יצאתי מהמעלית, ופנית
כדרכי לכיוון הדלת של ביתי שבקומה 3, נקשתי שלוש
נקישות, פתחתי את הדלת ונכנסתי. רק בשלב הזה
קלטתי שהמעלית נעצרה בקומת הכניסה, ובמקום
לפתוח את דלת ביתי פתחתי את דלת ביתו של המזו"ץ...**

מה קורה כשבעלה של יולדת לא הספיק לקנות פירות לט"ו בשבט, וברגע האחרון הוא נושא תפילה המה ומבקש עזרה ממרומים

רק בשלב הזה, כאשר מול עיני הופיע במלוא הדרו הרה"ג ר' יודל ניישלבס, מו"ץ חשוב מאוד בעדה החרדית, קלטתי שהמעלית נעצרה בקומת הכניסה, ובמקום לפתוח את דלת ביתי פתחתי את דלת ביתו של המזו"ץ, מעשה בעל בית, ופלשתי לתחומו בלי הודעה.

"סליחה, סליחה", התנצלתי במבוכה רבה. אבל הגאון ר' יודל שליט"א עם חיוכו הרחב, הכניס אותי לסלון ואמר לי, "מזל טוב, מזל טוב על השמחה, שיהיה לך רוב נחת דקדושה".

השולחן שלו היה עמוס במגשי פירות לכבוד ט"ו בשבט שנשלחו אליו מידידי וממערציו. הוא תפס מיד שני מגשים ענקיים ואמר לי: "תראה כמה פירות יש כאן, לא ידעתי מה לעשות עם זה. בהשגחה עליונה ממש הקב"ה הכניס אותך כאן כדי שדווקא אתה תזכה בהם. קח פירות לכבוד ט"ו בשבט ולכבוד השמחה".

התרגשתי מאוד. שוב עשתה המעלית את שליחותה, והפעם לקומה 3. נכנסתי הביתה בשיר ובהודיה לבורא יתברך והנחתי שני מגשים נהדרים, מעוצבים בחן, נחמדים למראה, מלאים וגדושים בכל טוב.

"הקב"ה שלח לנו!" קראתי בחדווה. הוא שלח ביד רחבה, כך שהפירות הספיקו לנו למשך חודש שלם!

(השגחה פרטית' - בשלח-יתרו, תשפ"א)

ר' נטע סלאנים הי"ו מספר את סיפורו של ר' דוד סופר שיחי מבית שמש: בט"ו בשבט של שנת תש"פ, רציתי מאוד להביא הביתה פירות.

שבעה ימים קודם לכן התברכנו כולנו בתינוקות נפלאה למזל טוב, ובט"ו בשבט חזרה היולדת מבית החלמה. כל כך מתאים ומשמח להביא לה פירות.

אבל מרוב הטרדות פרח העניין מזיכרוני. נכנסתי הביתה עם היולדת הטרייה בשעה 2 בצהריים ונזכרתי ברצון הטוב, אבל הבית היה ריק ואני לא קניתי כלום.

הרמתי עיניים לשמים ואמרתי: ריבונו של עולם, שלח לי משהו ליולדת! אחרי רגע אמרתי לעצמי: שבוע שלם לא היינו בבית, אולי הגיע משהו חשוב בדואר? ירדתי למטה מביתי שבקומה 3, לקומת הכניסה בבניין שבו אני גר - רח' החיד"א 8. פתחתי את התיבה, לקחתי את המעטפות והניירות שגדשו אותה והזמנתי את המעלית. בינתיים התחלתי לפתוח מעטפות. המעלית נפתחה. נכנסתי, וראיתי שהמעלית יורדת שתי קומות למינוס 2. מישהו הזמין אותה שם. כיון שהדרך התארכה המשכתי לעיין בניירות. המעלית עלתה שוב ונעצרה. יצאתי מהמעלית, ופנית כדרכי לכיוון הדלת של ביתי שבקומה 3, נקשתי שלוש נקישות, פתחתי את הדלת ונכנסתי.

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

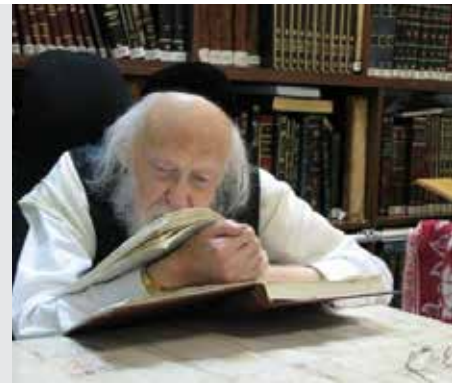
* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

נזיר דף ס"ד

מדוע עשה מרן הגרי"ש אלישיב סיום בערב פסח אף שלא היה בכור?

בעושה פסח

בכל ערב פסח בשעת בוקר אחר התפלה ב"תפארת בחורים" התקבצו כל הבכורות שבין המתפללים עם כל הציבור להאזין ל"סיום מסכת" שערך הגרי"ש. הגרי"ש לא היה בכור, שני הוא במשפחה והנולד לפניו נפטר ל"ע בהיותו תינוק...! ואכן אחד מנכדיו שאל אותו בערב פסח: "מדוע עושה סבא סיום הלא אינו בכור?" ענה הגרי"ש: "מכל מתפללי בית המדרש עולה לי בנקל לעשות סיום מסכת, משום כך נהגתי לעשות סיום, בתור חסד עם המתפללים".

(גדולה שימושה)

בתקופה שהסכים הגרי"ש אלישיב זצ"ל להוסיף "קבלת קהל" קצרה נוספת סמוך לתפלת מנחה בצהרים שוחחו עמו על חשיבות מדת החסד. וכך אמר: "תורה הולכת יחד עם חסד! מי שאינו עוסק בחסד, עמוד התורה שלו שבור, ואינו שלם!" ונשאל הגרי"ש: אימתי עוסק הוא בעשיית חסד? הלא אינו מנהל גמ"ח וכדומה? והשיב: "לסגור את הגמרא ולשמוע אנשים פעמיים ביום - זה חסד! הענין של קבלת קהל קשה מאד עבורי, כי הדבר מוציא אותי מהלימוד בכך שצריך להכנס לעניניהם ולרכז המוח בדבריהם".

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו' הפותח בכל יום לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

האם אדם אחד יכול לשמש כש"ץ לאותה תפילה מספר פעמים?

ב'מנְיָנִים' שונים. ובמקרה הצורך - כגון שאין אחר היכול לשמש כש"ץ - רשאי לשמש כש"ץ אף כשטרם התפלל בלחש; ויש שכתב כי יש מקום להקל בכך גם לנמצא בתוך שנת האבל לפטירת אחד מהוריו כשלא מתאפשר לו לשמש כש"ץ מאוחר יותר.

[שו"ע קכד, א-ב, ומשנ"ב ד; בו"מ דרשו, 1, 9 ו-11]

חכמינו ז"ל תיקנו ששליח הציבור יחזור על תפילת שמונה עשרה כדי להוציא ידי חובה את אלו שאינם יודעים להתפלל; וכן כדי שיאמרו 'קדושה' בציבור לפני ברכת 'הא-ל הקדוש'. וצריך הש"ץ להתפלל תחילה בלחש; ונחלקו הפוסקים אם רשאי להתפלל בלחש בנוסח שונה מזה שמתפלל בחזרת הש"ץ. ואם כבר התפלל בלחש, רשאי לשמש כש"ץ אף מספר פעמים,

האם גבאי המשמש כש"ץ רשאי למכור את העליות?

לעולים לתורה ולומר 'מי שברך'. ואם ש"ץ אחר מחליף אותו ב'אשרי ובא לציון' - עליו לפסוע לאחר סיום חזרת הש"ץ, שהרי לא יפסע בקדיש. וכן אם לא התפלל בעצמו בלחש לפני חזרת הש"ץ, ויוצא ידי חובת תפילה בחזרת הש"ץ - עליו לומר 'אלקי נצור' בסיום תפילתו ולפסוע.

[שו"ע קכג, ה, ומשנ"ב יח ויכ; בו"מ דרשו, 24-23]

שליח ציבור המסיים את תפילתו אינו צריך לפסוע לאחור, כיון שהפסיעות בסיום הקדיש שלאחר התפילה נסובות גם על תפילתו. ומסיבה זו על הש"ץ לנהוג בין תפילתו לפסיעות שבסוף הקדיש ככל אדם שטרם פסע בסוף תפילתו, אך סדרי התפילה הקבועים וקריאת התורה אינם נחשבים ל'הפסק'; ויש שכתבו שאם הש"ץ משמש כגבאי, רשאי למכור את העליות, לקרוא

מתי מותר להתפלל 'מנחה קצרה'?

'הא-ל הקדוש'. ויש מקומות שנהגו להתפלל 'תפילה קצרה' זו בתפילת מנחה בכל ימות החול, אך האחרונים כתבו שאין לנהוג כן אלא בשעת הדחק. ויש שכתבו כי יש לנהוג כך כשקיים חשש שלא יהיו תשעה המקשיבים לחזרת הש"ץ.

[שו"ע קכד, ב, משנ"ב ו-ח, וביה"ל ד"ה בלחש; בו"מ דרשו, 13 ו-15]

אם התאחרו הציבור מלהתאסף לתפילה, וקיים חשש שאם יתפללו כרגיל לא יספיק הש"ץ לחזור על התפילה ולסיימה בזמנה - יתפלל הש"ץ תחילה בקול רם עד לאחר ברכת 'הא-ל הקדוש', ויכלול את הקדושה בתפילתו, ולאחר מכן יתפללו הציבור בלחש; ונהוג שגם הש"ץ ממשיך בלחש. ואם הזמן קצר במיוחד - יתחילו כולם יחד, כשהש"ץ מתפלל בקול, ויאמרו קדושה לפני ברכת

* בסיום תפילת שמונה עשרה יש לפסוע שלוש פסיעות בסדר הבא: פסיעה ברגל שמאל, פסיעה בימין, ופסיעה בשמאל להצמדת הרגליים בשווה.
* כאמור, הפסיעות בסיום תפילת שמונה עשרה צריכות להיות לפחות 'עקב בצד אגודל'. ואם המקום צר ולא ניתן לפסוע שלוש פסיעות כאלו בקו ישר - לא יפסע פסיעות קטנות יותר.
* המתפלל תפילת שמונה עשרה ביחידות - לאחר הפסיעה לאחור בסיום התפילה, לא יפסע מיד בחזרה למקומו, אלא ימתין כפי אורך הזמן הדרוש לְשׁוֹץ להגיע מתחילת חזרת השׁוֹץ עד לקדושה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם אדם חָסֵר חוש ריח צריך להתרחק מריח רע?

מבית הכסא, ורק כותלי בית הכסא מפרידים בין מקור הריח לאדם - לכל הדעות יש להתרחק ארבע אמות מהנקודה בה כלה הריח.

ואדם שמסיבה כלשהי אינו מסוגל להריח - בדרך כלל, דינו לעניינים אלו כדין מי שמסוגל להריח; אך באופן האמור, שמקור הריח נמצא במקום אחר, יתכן שבשעת הדחק רשאי הוא להקל ולעסוק בדברי קדושה אף באיזור שאליו מגיע הריח.
[שו"ע עט, ב, ומשנ"ב טז-יח; בו"מ דרשו, 27]

ריח רע הנודף מְדַבֵּר מיאוס אשר אסור לעסוק בדברי קדושה בסמוך לו - דינו בדרך כלל כדבר המיאוס עצמו, דהיינו, שאף אם דבר המיאוס רחוק ארבע אמות מהאדם, והאדם אינו רואה אותו, יש להתרחק ארבע אמות מהנקודה בה כלה הריח.
אולם, כשדבר המיאוס נמצא במקום אחר, וריחו הרע נודף ומגיע אל המקום בו נמצא האדם - נחלקו הפוסקים, אם באופן זה יי ביציאה מהאיזור שאליו מגיע הריח, או שצריך להתרחק ארבע אמות מהנקודה בה כלה הריח. ואם מדובר בריח היוצא

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה